

Karo, Ethiopië *In het stroomgebied van de Omo wonen duizend tot drieduizend Karo. Ter voorbereiding op een ritueel beschilderen ze hun lichaam met een mengsel van kalk en gele steen.*

[**betoveren**]

MOOIE MENSEN

Fotograaf Jimmy Nelson wil mensen de ogen openen voor de schoonheid en uniciteit van de volken van de wereld.

Likekaipa, Papoea-Nieuw-Guinea *Een Likekaipastrijder uit de Western Highlands. De diverse stammen in de hooglanden van Nieuw-Guinea voeren onderling soms felle strijd. Voornaamste geschilpunten: land, varkens en vrouwen.*

Kazachen, Mongolië Deze semi-nomaden in de westelijke Mongolische provincie Bajan-Ölgi zijn deels van Turkse afkomst. De ongeveer 87.000 Kazachen jagen vanouds te paard met steenarenden op allerlei pelsdieren, van konijnen tot wolven.

Fotografie:
Jimmy Nelson

De onstuitbare drang naar reizen is een terugkerend element in het leven van de Brits-Nederlandse fotograaf Jimmy Nelson. Vanaf 1998 werkte hij tien jaar lang als succesvol reclamefotograaf, maar dat kon hem uiteindelijk niet bekoren. “Wat ik echt wilde, was de wijde wereld in, op zoek naar oude beschavingen. Leven, lachen en huilen met mensen en de zuiverheid van hun bestaan vastleggen, op plekken waar culturen gedijen die nog niet zijn aangetast door de moderniteit.” En dat deed Nelson. Hij reisde drie jaar lang de wereld rond om 35 volken te fotograferen in de volle glorie van hun bestaan. Met zijn project Before They Pass Away wil hij “een visueel document nalaten dat ons nog generaties lang herinnert aan de schoonheid van puur, onverstoord leven – als een blijvende les voor de toekomst”.

Sinds kort ligt een publiëksuitgave van Before They Pass Away in de winkel. In 2014 volgt een tentoonstelling in Museum Volkenkunde in Leiden. Meer over het project vindt u op: beforethey.com.

Tekst: Robbert Vermue

Het was een moment waarvan hij droomde: het fotograferen van Kazachse nomaden met hun paarden, boven op een winterse berg met fraai ochtendlicht. Vanuit het kamp in Mongolië waar Jimmy Nelson zich al een paar weken ophield om het vertrouwen van de islamitische Kazachen te winnen, ging hij om twee uur 's nachts met een aantal van hen op pad. Na drie uur klimmen bereikte hij de top, om daar tot zijn ontzetting te moeten vaststellen dat de zon zich achter de wolken schuilhield. Pas bij een derde poging, op een winderige ochtend bij bijna -30 °C, was het weer perfect. Nelson dirigeerde de mannen in de juiste positie voor de foto, trok een handschoen uit en wilde afdrukken. Maar al na een paar seconden plakte zijn hand vast aan de camera, stijf bevroren.

“Ik was in paniek, liep hysterisch rond”, vertelt hij. “Toen draaide ik me om en zag ik twee vrouwen die mee omhoog waren gelopen. Een van hen omringde me met haar jas en aaide mijn handen drie minuten lang om me op te warmen. De mannen bleven al die tijd stokstijf staan, ze gaven geen krimp. Ik maakte snel mijn foto's en wist dat het goed was. Ze deden alles om mij die foto te laten maken, zelfs al begrepen ze niet precies wat ik deed.”

Voor *Before They Pass Away*, een project dat tot stand kwam met steun van de Nederlandse investeerder Marcel Boekhoorn, fotografeerde hij tussen 2009 en 2012 35 volken, van Papoea-Nieuw-Guinea tot Zuid-Amerika, in soms extreme omstandigheden. Nelson is geïnspireerd door de fotografie van Edward Curtis, die rond 1900 werd geroemd – en ook wel verguisd – om zijn esthetische, geënceneerde beelden van indianen, waarmee hij aandacht vroeg voor hun verdwijnende cultuur en tradities.

“Ik wil aan iedereen laten zien hoe mooi en bijzonder deze volken zijn in al hun natuurlijke eenvoud”, zegt Nelson. Hij maakte overwegend portretten van individuele en van representatieve

groepen stamleden, voorzien van dagelijkse en rituele voorwerpen, in hun natuurlijke omgeving. Het resultaat is vervat in een grootformaat boek met vele honderden opnamen – voor Nelson het begin van een ‘museum voor visuele kennis’ dat de rijkdom van de mensheid laat zien. “We kunnen leren van stammetradities. We mogen niet vergeten waar we zelf vandaan komen. Ik wil de diversiteit onder volken laten zien en mensen inspireren zelf daarnaar op zoek te gaan.”

Nelson legde de stammen vast op vlakfilm van vier bij vijf inch met een vijftig jaar oude technische camera, bestaande uit twee standers met een beweegbare balg als in een harmonica. Voor zijn landschapsfoto's maakte hij steeds snel na elkaar drie verticale opnamen, vaak met gebruik van een tilt-shiftlens, waardoor er geen vertekening komt in het beeld en “de lijnen strak blijven”. De drie opnamen *stichtte* (hechtte) hij aaneen tot een panoramisch beeld. Deze werkwijze is duur en tijdrovend, maar heeft duidelijke voordelen, zegt hij. In de eerste plaats zijn de beelden haarscherp en kunnen ze sterk worden uitvergroot. Maar, belangrijker: “Je werkt langzaam en geconcentreerd. Je kunt niet door de camera kijken, je moet alles zelf scherp stellen – vaak gaat dat fout. Je moet goed communiceren: de mensen moeten stil staan en geduldig blijven. Uiteindelijk raak ik zo in een soort trance.”

Met de publicatie van het boek, waarvan de opbrengst voor 10 procent naar de gefotografeerde stammen gaat, is het project niet afgerond. Nelson wil in een tweede boek volken laten zien die “nog kwetsbaarder en moeilijker te bereiken zijn”, onder meer in het Amazonegebied en in Siberië. Ten slotte wil hij terug naar de stammen met een filmploeg en een groep kinderen, die hij daar zelf wil laten fotograferen en filmen, “om ze te laten inzien hoe rijk de wereld is”.

“Zo'n project is nooit afgerond. En als fotograaf heb je nooit je ultieme foto gemaakt. Je moet daarin vrij neurotisch zijn, denk ik.”

Mursi, Ethiopië Dit vierduizend leden tellende volk van nomadische herders in de Omovallei koestert zijn eigen taal. In een overgangsritueel moeten jongemannen viermaal naakt over de rug van een stier springen zonder te vallen. Wie hierin slaagt, mag trouwen.

Drokpa, India-Pakistan (rechts) De Drokpa, Tibetaanse nomaden van vermoedelijk Arische afkomst, bewonen drie dorpen in een vallei in Ladakh. Ze kennen intieme sociale gebruiken, zoals partnerruil. Die uitbundige levensstijl komt terug in hun rijk versierde kleding.

Ladakhi, India De bevolking in de valleien tussen de Karakoram en de Himalaya leefde eeuwenlang zonder inmenging van buitenaf. De Ladakhi leven in gemeenschappen van zes tot tien families en leggen zich toe op weven – en op het organiseren van talloze festivals.

Mursi, Ethiopië *Mursi-krijgers dragen vaak hoefijzervormige littekens op hun lichaam (hier rechtsonder op de bovenarm). Vanouds staat het volk in de Omovallei relatief vijandig tegen buitenstaanders, maar de komst van toeristen heeft het er nog erger op gemaakt.*

Gogine, Papoea-Nieuw-Guinea (links) *Zoals veel andere stammen in de hooglanden van Nieuw-Guinea, kwam het kleine Gogine-volk uit het dorp Goroka in de provincie Eastern Highlands pas halverwege de vorige eeuw in contact met de buitenwereld. □*